

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

Suriye’de hükümet destekli cihatçı grupların, özellikle Alevi nüfusa yönelik sistematik ve ağır insan hakları ihlallerine ilişkin raporlar uluslararası kamuoyuna yansımaya devam etmektedir. Uluslararası izleme ve insan hakları örgütlerinin yayımladığı raporlara göre 2025 yılı içinde binlerce sivil yaşamını yitirmiş, bunların arasında çok sayıda çocuk ve kadın bulunmaktadır. Raporda çocukların ve kadınların hedef alınarak tecavüz, işkence ve zorla kaybetme vakalarına maruz bırakıldığı; bu ihlallerin pek çoğunun ölümle sonuçlandığı belirtilmektedir.

Öte yandan Suriye’nin çeşitli bölgelerinde özellikle Alevilerin yaşadığı yerleşim yerlerinin bilinçli olarak susuz bırakıldığı, elektriklerinin kesildiği ve temel yaşam ihtiyaçlarına erişimlerinin engellendiği yönündeki haberler son derece endişe vericidir.

İktidar tarafından yapılan açıklamalarda, Suriye’nin tüm etnik, mezhepsel ve dini unsurlarıyla Suriyelilere ait demokratik bir yapıya kavuşması gerektiği vurgulanmıştır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 7 Aralık 2024 tarihinde yaptığı açıklamada: “Suriye tüm etnik, dini ve mezhepsel kimlikleriyle Suriyelilerindir. Suriye’nin bugününe ve geleceğine karar verecek olan Suriye halkıdır. Arap, Türkmen, Kürt, Sünni, Alevi, Nusayri veya Hristiyan fark etmeksizin Suriyelilerin tamamının barış içinde yaşayacağı bir Suriye, Türkiye’nin en büyük özlemi, hayali ve hedefidir.” Görüşlerine yer vermiştir.

Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan da 4 Nisan 2025 tarihinde: “Suriye Suriyelilerindir. Suriye’nin güvenliğinin nasıl sağlanacağına yalnızca Suriyeliler karar vermelidir.” ifadelerini kullanmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde ülkemizin bu insanlık suçuna kayıtsız kalması mümkün değildir. Suriye’de devam eden şiddet ortamında sivillerin, özellikle çocukların ve kadınların yaşam haklarının korunması; mezhepsel temelli ayrımcılık ve saldırıların önlenmesi hayati önemdedir. Bu doğrultuda Türkiye’nin uluslararası alanda yürüttüğü somut ve etkili diplomatik girişimler büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Suriye’de sivillere yönelik ağır insan hakları ihlallerinin (çocuk ve kadın ölümleri, sivil hedefli saldırılar vb.) durdurulması amacıyla bugüne kadar Bakanlığınız tarafından başlatılmış olan somut diplomatik girişimler, uluslararası girişimler, girişimlerin tarihi ve kapsamı nelerdir?

- 2- Birleşmiş Milletler, AGİT veya bölgesel güvenlik mekanizmaları nezdinde Suriye'deki saldırıların önlenmesi, sivillerin korunması ve uluslararası hukukun uygulanması için Hükümet ve Bakanlığınızın yürüttüğü çalışmalar bulunmakta mıdır? Varsa hangi somut sonuçlar elde edilmiştir?
- 3- "Suriye Suriyelileridir" ve "etnik / mezhepsel tüm gruplar eşit haklara sahiptir" söylemleri doğrultusunda Türkiye'nin Suriye'deki mezhepsel temelli katliam ve şiddeti önlemeye yönelik siyasi, diplomatik veya güvenlik odaklı plan veya stratejisi var mıdır? Varsa içeriği nedir ve hangi zaman diliminde uygulanacaktır?
- 4- Suriye'deki sivillerin korunmasına ilişkin olarak Bakanlığınızca hazırlanmış ulusal bir strateji, izleme-müdahale mekanizması veya kriz planı bulunmakta mıdır? Varsa bugüne kadar hangi somut adımlar atılmış ve önlemler alınmıştır?
- 5- Suriye'deki sivil kayıp ve ölümlerine ilişkin elinize ulaşan bir veri var mıdır? Varsa bu kayıplara ilişkin durum nedir?